

Sygn. akt II Ca 338/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 października 2015 roku

Sąd Okręgowy w Szczecinie II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Dorota Gamrat-Kubeczak spr.
Sędziowie:	SO Violetta Osińska SO Sławomir Krajewski
Protokolant:	St. sekr. sądowy Dorota Szlachta

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 6 października 2015 roku w S.

sprawy z powództwa A. S.

przeciwko P. M. (1), (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w M.

o ustalenie

na skutek apelacji wniesionej przez pozwanego (...) Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością w M.

od wyroku Sądu Rejonowego w Świnoujściu z dnia 22 grudnia 2014 roku, sygn. akt I C 1316/14

1. **oddala apelację;**

2. **zasądza od pozwanego (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w M. na rzecz powódki A. S. kwotę 1200 zł (tysiąc dwieście złotych) tytułem kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.**

Sygn. akt II Ca 338/15

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 22 grudnia 2014 r. Sąd Rejonowy w Świnoujściu ustalił, że na podstawie umowy cesji praw z umowy partycypacji zawartej pomiędzy P. M. (1) i A. S. w dniu 06 marca 2014r. przed notariuszem K. R. (Rep. A. nr 1033/2014) A. S. nabyła prawa partycypanta z umowy partycypacji z dnia 22 lipca 2004r. nr 18/07/2004 zawartej pomiędzy (...) Sp. z o.o. w M. i P. M. (1) (pkt I); zasądził od pozwanej (...) Sp. z o.o. w M. na rzecz powódki kwotę 4.267 zł tytułem zwrotu kosztów procesu (pkt II).

Powyższe rozstrzygnięcie Sąd Rejonowy oparł o następujące ustalenia faktyczne i rozważania prawne:

W dniu 22 lipca 2004r. pozwane (...) Sp. z o.o. w M. zawarły umowę nr (...)r., której przedmiotem była partycypacja P. M. (1) w kosztach budowy mieszkania w budynku mieszkalnym (...) - rodzinnym planowanym do realizacji w latach

2004/2005 w M. przy ul. (...). Stosownie do treści § 1 umowy partycypacja polegała na jednorazowej, bezzwrotnej wpłacie kwoty 36.988,95 zł. Zgodnie z § 2 umowy P. M. (1) po wpłaceniu partycypacji uzyskiwała prawo do wskazania osoby trzeciej do zamieszkania w mieszkaniu nr (...) w budynku mieszkalnym przy ul. (...) w M.. P. M. (1) uzyskała również prawo do wskazania następnej osoby do zamieszkania, przy czym prawo to mogła wykonać do dnia 22 lipca 2014r.

P. M. (1) dokonała wpłaty kwoty partycypacji wynikającej z umowy z dnia 22 lipca 2004r.

W dniu 11 czerwca 2007r. pozwana (...) Sp. z o.o. w M. zawarła umowę najmu lokalu mieszkalnego położonego w M. przy ul. (...) z A. M., wskazanym przez P. M. (1) w umowie z dnia 22 lipca 2004r.

W dniu 01 marca 2014r. pozwana (...) Sp. z o.o. w M. zawarła umowę najmu lokalu mieszkalnego położonego w M. przy ul. (...) z powódką A. S..

W dniu 06 marca 2014 r. powódka A. S. zawarła z pozwaną P. M. (1) umowę cesji praw z umowy partycypacji z dnia 22 lipca 2004r., zgodnie z którą P. M. (1) przelała na rzecz powódki ogół praw i obowiązków wynikających z przedmiotowej umowy partycypacji.

Pismem z dnia 26 marca 2014r. pozwana (...) Sp. z o.o. w M. poinformowała powódkę, że umowa cesji z dnia 06 marca 2014r. jest bezskuteczna ze względu na nieistnienie wierzytelności będącej przedmiotem cesji.

Pismem z dnia 25 kwietnia 2014r., skierowanym do pozwanej (...) Sp. z o.o. w M., pełnomocnik powódki zakwestionował stanowisko pozwanej wyrażone w piśmie z dnia 26 marca 2014 r.

W piśmie z dnia 11 czerwca 2014r., skierowanym do powódki, pełnomocnik pozwanej (...) Sp. z o.o. w M. podtrzymał dotychczasowe stanowisko pozwanej w sprawie.

W ocenie Sądu Rejonowego powództwo zasługiwało na uwzględnienie w całości. Jako podstawę prawną Sąd ten wskazał art. 189 kpc i art. 509 § 1 kc. Wskazał, iż nie może budzić wątpliwości, że wierzytelność z umowy partycypacji z dnia 22 lipca 2004r. była zbywalna. W treści umowy jej strony nie wyłączyły prawa do przeniesienia wierzytelności w drodze cesji, nie wprowadziły również np. obowiązku uzyskania zgody pozwanej (...) Sp. z o.o. w M. na dokonanie takiej cesji. Również przepisy ustawy z dnia 26 października 1995r. o niektórych formach popierania budownictwa mieszkaniowego w brzmieniu tej ustawy obowiązującym w chwili zawierania umowy partycypacji nie wyłączyły możliwości dokonania cesji wierzytelności z tego rodzaju umowy. Zmianę w tym zakresie do wskazanej ustawy wprowadziła ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o zmianie ustawy o niektórych formach popierania budownictwa mieszkaniowego oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 213 poz. 2157). Stosownie jednak do treści art. 4 ust. 1 ustawy nowelizacyjnej zmiana nie miała zastosowania do umów zawartych przed dniem 01 stycznia 2005r. Brak jest również podstaw do uznania, że zawarcie umowy cesji sprzeciwiało się właściwości zobowiązania. Podkreślił, iż pozwana (...) Sp. z o.o. w M. kwestionowała skuteczność umowy cesji prawa z umowy partycypacji powołując się na nieistnienie wierzytelności, której dotyczyła umowa cesji. W ocenie Sądu Rejonowego takie stanowisko nie było zasadne. Zgodnie z art. 33e ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1995 r. o niektórych formach popierania budownictwa mieszkaniowego (w jej obecnym brzmieniu) lokale mieszkalne w zasobach towarzystw budownictwa społecznego, wybudowane przy wykorzystaniu kredytu udzielonego przez Bank (...) na podstawie wniosków złożonych do dnia 30 września 2009 r., mogą być wyodrębnione na własność. Stosownie zaś do treści art. 33e ust. 2 tej ustawy przeniesienie własności lokalu mieszkalnego przez towarzystwo budownictwa społecznego może nastąpić wyłącznie na rzecz osoby fizycznej, będącej jednocześnie najemcą lokalu mieszkalnego i stroną umowy w sprawie partycypacji w kosztach budowy tego lokalu. Art. 33e ustawy został wprowadzony do ustawy na mocy ustawy z dnia 19 sierpnia 2011r. o zmianie ustawy o niektórych formach popierania budownictwa mieszkaniowego oraz ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych (Dz.U. Nr 201 poz. 1180). Jednocześnie żaden przepis nie wyłączył możliwości przeniesienia własności lokalu mieszkalnego na rzecz najemcy lokalu, będącego jednocześnie stroną umowy partycypacji zawartej przed wejściem w życie wskazanej powyżej ustawy nowelizacyjnej z dnia 19 sierpnia 2011r. Natomiast stosownie do treści art. 33f ust. 5 ustawy kwotę partycypacji w kosztach budowy lokalu, która odpowiada kwocie stanowiącej odsetek aktualnej wartości

rynkowej lokalu równy udziałowi wniesionej kwoty partycypacji w kosztach budowy lokalu, nie mniejszej jednak niż wartość nominalna wpłaconej partycypacji, zalicza się na poczet ceny sprzedaży lokalu mieszkalnego. Skoro, jak wyżej wskazano, możliwość nabycia własności lokalu mieszkalnego dotyczy również osób będących partycypantami z tytułu umów partycypacji zawartych przed wejściem w życie ustawy z dnia 19 sierpnia 2011r. to należy uznać, że również kwoty partycypacji wpłacone przez te osoby podlegają zaliczeniu na poczet ceny sprzedaży lokalu, na podstawie art. 33f ust. 5 ustawy o niektórych formach popierania budownictwa mieszkaniowego. Powódce jako nabywcy praw z umowy partycypacji przysługuje więc uprawnienie do nabycia prawa własności lokalu i prawo do zaliczenia kwoty partycypacji na poczet ceny nabycia lokalu. Ponadto – dalej podkreślał Sąd Rejonowy - w chwili zawierania przedmiotowej umowy cesji cedentowi (P. M. (1)) przysługiwało jeszcze uprawnienie do wskazania kolejnej osoby jako najemcy lokalu, stosownie do § 3 umowy z dnia 22 lipca 2004r. W ocenie Sądu I instancji w chwili zawarcia umowy cesji nie istniała wiarygodność partycypanta o zwrot wpłaconej kwoty partycypacji. W umowie z dnia 22 lipca 2004 r. kwota ta została określona jako bezzwrotna, a strony tej umowy przewidziały możliwość jej zwrotu tylko w przypadku odstąpienia przez pozwaną (...) Sp. z o.o. w M. od realizacji budowy (§ 4 ust. 2 umowy). Z okoliczności sprawy jednoznacznie wynika, że przedmiotowa budowa została zrealizowana. Bez znaczenia jest przy tym fakt, że ustawą nowelizacyjną z dnia 27 sierpnia 2004 r. do ustawy o niektórych formach popierania budownictwa mieszkaniowego wprowadzone zostały zapisy przewidujące możliwość zwrotu kwoty partycypacji. Zmiany te mogły bowiem zgodnie z art. 4 ust. 1 wskazanej ustawy nowelizacyjnej mogły znaleźć zastosowania jedynie do umów zawartych po dniu 01 stycznia 2005r.

Apelację od powyższego wyroku wniosła pozwana ad 1. zaskarżając wyrok z całości i wnosząc o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa w całości, ewentualnie uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Zaskarżonemu orzeczeniu apelujący zarzucił :

- naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 29 ustawy z dnia 26 października 1995 r. o niektórych formach popierania budownictwa mieszkaniowego (Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1070) w brzmieniu obowiązującym w dacie podpisania umowy i w dacie wpłacania partycypacji, tj. w dniu 22 lipca 2004 r.,

- błąd w ustaleniach faktycznych poprzez przyjęcie, że wierzycielce pierwotnej A. S. przysługiwała wiarygodność pieniężna o zwrot jednorazowo wpłaconej kaucji na podstawie umowy z dnia 22 lipca 2004 r. nr 18/07/2004, podczas gdy kaucja była bezzwrotna i nie można było dokonać umowy cesji prawa z umowy partycypacji.

- błąd w ustaleniach faktycznych, polegający na niezgodności ustaleń faktycznych Sądu z materiałem dowodowym zebrany w sprawie, poprzez ustalenie, że pozwana A.. 1. jest dłużnikiem cesjonariusza, w sytuacji gdy wiarygodność wynikająca z umowy nie istnieje, nie była zbywalna, ani wymagalna, gdyż pozwanej A.. 2. nie przysługiwał zwrot wpłaconej kwoty partycypacji od pozwanej A.. 1, dlatego nie mogła dokonać cesji wiarygodności na powódkę, gdyż nie istniała ona w momencie jej dokonywania.

- nierozpoznanie istoty sprawy poprzez zaniechanie rozważań na temat przepisów ustawy o niektórych formach popierania budownictwa mieszkaniowego obowiązujących w dniu zawierania umowy partycypacji i wpłaty partycypacji celem ustalenia, czy w chwili zawierania umowy i wpłaty partycypacji partycypacja miała charakter zwrotny i mogła być przenoszona pomiędzy podmiotami i przyjęcie że pozwana ad. 2 mogła scedować wiarygodności z wpłaconej partycypacji na powódkę, gdyż taka w momencie dokonania cesji istniała.

W uzasadnieniu apelujący wskazał, iż zgodnie z art. 29 ustawy z dnia 26 października 1995 r. o niektórych formach popierania budownictwa mieszkaniowego (Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1070) w brzmieniu obowiązującym w chwili obecnej, zezwala się partycypantom na dokonanie cesji bez zgody towarzystwa na rzecz wskazanych przez siebie najemców. Uprawnienie to zostało wprowadzone ustawą z dnia 27 sierpnia 2004 r. o zmianie ustawy o niektórych formach popierania budownictwa mieszkaniowego (Dz. U. z 2004 r. Nr 213, poz. 2157). W przepisach przejściowych natomiast wskazano, iż przepisy art. 19 ust. 2 pkt 1, ust. 2a-2d i ust. 10 oraz art. 29 i art. 29a niniejszej ustawy, w brzmieniu nadanym przez ustawodawcę zmieniając, mają zastosowanie do przedsięwzięć inwestycyjno-budowlanych objętych wnioskami o udzielenie kredytu ze środków Krajowego Funduszu Mieszkaniowego, złożonymi

z zachowaniem terminów, określonych w przepisach wykonawczych, wydanych na podstawie art. 19 ust. 4 niniejszej ustawy, poczynawszy od dnia 1 stycznia 2005 r. Wobec powyższego, Sąd błędnie przyjął, iż z tego zapisu nie wynika jednoznacznie, że uregulowanie to nie ma zastosowania do przedmiotowej sytuacji. Sąd błędnie przyjął, że przepisy ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o zmianie ustawy o niektórych formach popierania budownictwa mieszkaniowego (Dz. U. z 2004 r. Nr 213, poz. 2157), która weszła w życie w dniu 15 października 2004 r., mają zastosowanie, mimo że w czasie zawierania umowy obowiązywały przepisy ustawy z dnia 26 października 1995 r. o niektórych formach popierania budownictwa mieszkaniowego (Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1070). Co najważniejsze, jedynie w przypadku, gdyby pozwane zawarły umowę po 15.10.2004 r. pozwana A.. 1 byłaby obowiązana do zwrotu wpłaconej kwoty partycypacji pozwanej A.. 2, w terminie 12 miesięcy od dnia zakończenia umowy najmu. Ponadto, dalej wskazywał apelujący każda wierzytelność może być przedmiotem przelewu, jeżeli istnieje, jest zbywalna w chwili zawarcia umowy przelewu i przysługuje ona wierzycielowi – cedentowi, a tu wierzytelność nie istniała. Jednak w powyższym stanie faktycznym, w chwili zawarcia umowy i wpłaty partycypacji przez P. M. (1), wierzytelność nie istniała, nie była ani zbywalna, ani wymagalna, dlatego niemożliwym było dokonanie jej cesji. Mimo że zgodnie z art. 509 k.c. wierzyciel może bez zgody dłużnika przenieść wierzytelność na osobę trzecią, chyba że sprzeciwiałoby się to ustawie, umowie albo właściwości zobowiązania. W ocenie apelującego nie ulega wątpliwości, że § 1 umowy zawartej pomiędzy (...) Sp. z o.o. a panią M. wynika, iż wpłacona partycypacja jest bezzwrotna. Tak sformułowany zapis umowy, wyklucza możliwość cedowania uprawnień wynikających z wpłaconej partycypacji.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja okazała się nieuzasadniona.

Zgodnie z art. 509 § 1 k.c. Wierzyciel może bez zgody dłużnika przenieść wierzytelność na osobę trzecią (przelew), chyba że sprzeciwiałoby się to ustawie, zastrzeżeniu umownemu albo właściwości zobowiązania. § 2. Wraz z wierzytelnością przechodzą na nabywcę wszelkie związane z nią prawa, w szczególności roszczenie o zaległe odsetki..

Nie wymaga głębszego wywodu okoliczność, co zresztą nie było sporne pomiędzy stronami, iż treść zawartej umowy w dniu 22 lipca 2014 r. nie zawierała wskazanego w powyższym przepisie zastrzeżenia, również zakazu takiego nie sposób odnaleźć w podówczas obowiązujących przepisach prawa.

Otóż zgodnie z art. 29 ustawy z dnia 26 października 1995 r. o niektórych formach popierania budownictwa mieszkaniowego w treści obowiązującej na dzień podpisania umowy pracodawca, działając w celu uzyskania mieszkań dla swych pracowników, a także inne osoby mające interes w uzyskaniu mieszkań przez wskazane przez nie osoby trzecie mogą zawierać z towarzystwem umowy w sprawie partycypacji w kosztach budowy tych mieszkań. Forma i treść umowy partycypacyjnej zależała od woli stron umowy, zgodnie z zasadą swobody zawierania umów uregulowaną w art. 351¹ k.c. Strony mogły zatem ukształtować elementy umowy według własnej woli, o ile nie sprzeciwiały się temu przepisy ustawy. W umowie mogła być zawarta klauza dotycząca zgody towarzystwa na ewentualną cesję praw wynikających z umowy partycypacyjnej. A zatem z analizy przepisów ustawy o niektórych formach popierania budownictwa mieszkaniowego w jej pierwotnej wersji, w szczególności obowiązującej w dacie dokonania pomiędzy stronami czynności prawnej, brak było ustawowego zakazu cesji praw z umowy partycypacji. Również, co już wyżej wskazano w treści umowy pozwany TBS nie zastrzegł sobie konieczności uzyskania zgody na dokonanie cesji. Podkreślić także należy, że z treści umowy o partycypację, a także zapisów ustawy nie wynikał żaden inny obowiązek partycypanta, poza uiszczeniem kwoty partycypacji. Bezsposornie obowiązek ten został wykonany.

Warto wyjaśnić, iż w celu bardziej precyzyjnego uregulowania praw i obowiązków partycypantów na mocy nowelizacji ww. ustawy z dnia 26 października 1995 r. dokonanej ustawą z dnia 27 sierpnia 2004 r. o zmianie ustawy o niektórych formach popierania budownictwa mieszkaniowego oraz o zmianie niektórych innych ustaw zmodyfikowana zastała treść art. 29, a także dodano nowy art. 29a. Nie mniej z uwagi na fakt, iż przepisy te zaczęły obowiązywać od 01 stycznia 2005 r. nie znajdują wprost zastosowania przy ocenie umowy partycypacji z 22 lipca 2004 r. Przy czym okazują się istotne dla oceny zarzutów apelacji.

Jak wynika z treści zarzutów, jej autor kwestionuje możliwość zawarcia umowy przelewu wierzytelności wynikających z umowy partycypacji, skupiając się na okoliczności, że skoro brak jest uprawnienia żądania zwrotu wpłaconej kwoty partycypacji nie sposób mówić o istnieniu jakiegokolwiek wierzytelności mogącej być przedmiotem umowy cesji. Z takim stanowiskiem nie sposób się zgodzić.

Przelew jest umową, z mocy której wierzyciel – cedent przenosi na nabywcę – cesjonariusza wierzytelność przysługującą mu wobec dłużnika. Przedmiotem cesji mogą być przede wszystkim wierzytelności, rozumiane jako prawa podmiotowe przysługujące wierzycielowi do żądania od dłużnika spełnienia świadczenia (w tym zarówno całe wierzytelności, jak i ich części); zob. E. Ł. (w:) (...) prawa cywilnego, t. III, cz. 1, s. 903; K. Z. (w:) E. G., P. M., Komentarz, 2013, s. 956–957; B. Ł. (w:) Komentarz, t. II, 1972, s. (...); I. H., Zabezpieczenie wierzytelności banku, W. 1997, s. 203. , wyrok SN z dnia 5 listopada 1999 r. (III CKN 423/98, OSNC 2000, nr 5 poz.92). Warto również podkreślić, iż ze stanowiska judykatury wynika, iż skuteczne jest zbycie wierzytelności, nie oznaczonej dokładnie w umowie przelewu, jeżeli można ją określić na podstawie treści stosunku zobowiązaniowego, z którego wynika. Dalej, przelew wierzytelności powoduje nie tylko sukcesję samej wierzytelności, lecz również obejmuje inne elementy – składające się na sytuację wierzyciela; w jego wyniku cesjonariusz uzyskuje także uprawnienia kształtujące. W literaturze słusznie wskazano, iż przedmiotem przelewu nie jest jedynie możliwość żądania od dłużnika, by ten spełnił świadczenie. Przelew bowiem powoduje nie tylko sukcesję samej wierzytelności, lecz również obejmuje inne elementy składające się na sytuację wierzyciela. W jego wyniku cesjonariusz uzyska i prawa kształtujące (...). (zob. Gerard Bieniek i inni, Komentarz do Kodeksu cywilnego Księga trzecia. Zobowiązania tom I, s. 805, LexisNexis oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 listopada 2006 r., IV CSK 224/06).

W świetle powyższego okoliczność, iż w umowie o partycypację znalazł się zapis, iż kwota partycypacji ma charakter bezwrotny nie czyni dokonania cesji praw z tej umowy nieskuteczną. Powódka na podstawie umowy cesji nabyła ogół praw wynikających umowy partycypacji, wszelkie uprawnienia wpływające na sytuację prawną osoby, która taką umową się legitymuje. Podkreślić należy, że określanie tych uprawnień na potrzeby niniejszego postępowania nie jest konieczne, a nawet możliwe, chociażby z uwagi na możliwość podniesienia przez strony umowy szeregu zarzutów wpływających jej treść. Wskazać także należy, że o ile w według stanu prawnego obowiązującego w dacie zawarcia umowy z dnia 22.07.2004 r. partycypantem mogła być wyłącznie inna osoba niż najemca, to jednak, już na mocy omawianej powyżej noweli z dnia 27 sierpnia 2004 r. ta sama osoba fizyczna mogła być najemcą i partycypantem. Otóż zgodnie z art. 29 a dodanym nowelą z 2004 r. osoba fizyczna może zawrzeć z towarzystwem umowę w sprawie partycypacji w kosztach budowy lokalu mieszkalnego, którego będzie najemcą. Możliwość skupienia w jednej osobie statusu partycypanta i najemcy, ma o tyle doniosłe znaczenie, iż ustawa z dnia 19 sierpnia 2011 r. o zmianie ustawy o niektórych formach popierania budownictwa mieszkaniowego oraz ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych (Dz.U.2011.201.1180) wprowadziła ewentualność wyodrębnienia na własność lokali mieszkalnych wybudowanych na wynajem przy wykorzystaniu kredytu udzielonego przez Bank (...) na podstawie wniosków złożonych do dnia 30 września 2009 r. Przeniesienie własności lokalu mieszkalnego przez towarzystwo budownictwa społecznego może nastąpić wyłącznie na rzecz osoby fizycznej, będącej jednocześnie najemcą lokalu mieszkalnego i stroną umowy w sprawie partycypacji w kosztach budowy tego lokalu (art. 33e. 1 i ust. 2).

Warto na zakończenie wskazać, iż sejmowe uzasadnienie niektórych rozwiązań wskazanych w ustawie nowelizacyjnej z roku 2011 potwierdza, że jej autorzy przewidywali możliwość, że jeżeli najemca nie jest jednocześnie partycypantem – co dotyczy umów partycypacyjnych zawartych przed zmianą przepisów z 2004 i dodaniem art. 29 a – w celu ubiegania się o zakup mieszkania musi nabyć prawa wynikające z umowy partycypacji (uzasadnienie projektu VI. (...)sejm.gov.pl oraz www.senat.gov.pl). A zatem również i w opinii ustawodawcy brak jest przeszkód do przeniesienia na mocy umowy cesji wierzytelności wynikających z umów zawartych przed wejściem w życie ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r.

Mając zatem na uwadze powyższe na mocy art. 385 k.p.c. apelację jako w całości nieuzasadnioną należało oddalić.

O kosztach postępowania orzeczono na zasadzie art. 98 kpc oraz w oparciu o przepisy rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez

Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U.2013.490 j.t.) - § 12 ust. 1 w zw. z § 6 pkt 5.